

حمید الماسی‌نیا - شاید کلمه تاریخ ما را به سمت گذشته‌گرایی و انعکاس بخشی از آن رهنمون کند اما باید بدانیم که تاریخ شفاهی امری یویاست که فرصتی برای مردمی سازی نگارش تاریخ فراهم می‌کند و به مردم حق مشارکت در روایت‌ها و نگاه کردن از پشت عینک خویشن به رخدادها و تحولات را می‌دهد. امروزه تاریخ شفاهی یکی از بهترین و کاراترین روش‌های پژوهشی و ثبت رخدادهای تاریخی، ذیسل مطالعات علوم اجتماعی و به سبکی غنی و پویا است که می‌تواند در حوزه‌های مختلف تاریخی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی مورد استفاده قرار گرفته و به شرح رویدادها بر اساس نقل راویان بپردازد، که اساس آن بر پایه جمع‌آوری روایات شفاهی درباره وقایع و تجربیات و بر حول دو نقش مصاحبه‌کننده و راوی استوار بوده و حاصل آن گفتاری مکتوب و مصور است. در عصر حاضر، نگارش و گردآوری تاریخ شفاهی جایگاه ویژه‌ای یافته و بعنوان یکی از روش‌های مهم پژوهش تاریخی مورد توجه بسیاری از پژوهشگران قرار گرفته و آن مقوله‌ای که آن را مهم کرده، این است که به ما امکان‌می‌دهد تا زوایای پنهان و روایت‌های شخصی را که کمتر به آن‌ها پرداخت شده است، کشف نموده و با ثبت دانش، خاطرات و تجربیات افراد برای نسل‌های آینده، ضمن حفظ این اسناد ارزشمند، ترتیبی اتخاذ کنیم تا این سرمایه‌های گرانب‌ها از گردن فراموشی نیز درامان بمانند. زنده‌یاد فاطمه (ایران) دژگانی، بانوی محقق، فرهیخته و مادر جزیره در معرفی آداب، سنن و تاریخ غنی و کهن بوم قشقم به مردم ایران و جهان، در سال ۱۳۶۵ در محله قلعه‌شاهی بندرعباس چشم به جهان گشود. زنده یاد دژگانی از سال ۱۳۷۵ به جمع آوری اطلاعات در زمینه فرهنگ بومی اقدام کرد، نخستین اثر او با نام «جن‌زدگان در جنوب» منتشر شد و برای نوشتن و تحقیق این کتاب، از چهار تا آبادان و از ابوظبی تا شارجه و دب‌ی رفت. قشقم‌نگینی بر خلیج فارس» دومین کتاب او است که منتشر شد، تأسیس قشقم از زمان ساسانیان» با موضوع تاریخ قشقم، «خیمربهشت گمشده»، «اورهای سینه‌به‌سینه عقاید مردم»، اشعرا و مشاهیر استان هرم‌زگان»، «جیستان در جنوب»، «آنچه بر ما گذشت» ۳۶ داستان حقیقی» (خاطرات افراد مسن وهم‌سن و سال‌های خود)، اسفیر عشق قشقم سردار قشقم غلام‌شاه ذاکری، «زنان پیام‌آور عاشورا» بخشی از آثار ارزشمند دژگانی است. اافل هرمز و تأسیس بندرعباس ۴۰۰ سال قبل» و «۸۰ سال قشقم از زمان ساسانیان تا به امروز» از دیگر آثار زنده یاد فاطمه دژگانی است. زنده یاد دژگانی حدود ۲۰ اثر برای معرفی فرهنگ، آداب و رسوم بوم قشقم و جنوب کشور به رشته تحریر درآورده است که همگی آن‌ها نشان از تسلط بی‌دبلی بر ادبیات و گویای اندیشه‌ی والا و خردمندانه این بانوی فرهیخته و توانا در زمینه آیین‌ها و سنن مردمان خونگرم خطه جنوب حتی فراتر از زادگاه و محل حیاتش (بندرعباس و جزیره قشقم) است که بدین لحاظ او را از سایر نویسندگان و فرهیختگان این سرزمین متمایز ساخته و بهره‌گیری از گویش محلی، ادبیات عامیانه و تاریخ شفاهی او را صاحب سبک کرده است. روایت‌هایی که زنده یاد دژگانی در آثارش به یادگار گذشت که در تاریخ ایران بلخص جنوب مغفول مانده بود وایشان به عنوان راوی و میراث‌دار تاریخ شفاهی دست‌به‌قلم شد و با ظرافت خود، توانست روزگارانی را به تصویر بکشد که نشان از تمدن و افتخارات زنان و مردانی است که در طول تاریخ همواره برای اعتلای ملی بلند ایران و خطه گرم جنوب کوشیده‌اند و در این راه جان و مال خود فدا کرده‌اند. زنده یاد فاطمه (ایران) دژگانی، این بانوی محقق و نویسنده هرمزگانی در روز ۲۳ دی‌ماه ۹۷ در سن ۸۲سالگی پس از تحمل مدت‌ها بیماری درگذشت.

افزایش قیمت بلیط هواپیما

فریبا عزیزی - اقتصاد سرآمد

سرآمد گروه فرهنگ دریا – ابرج گلشنی – مراسمی به بهانه پایان استعمار انگلیس و برچیده شدن آخرین پایگاه و پایین کشیدن آخرین پرچم استعمار در روستای باسعیدو در جزیره قشقم برگزار شد. به گزارش روزنامه دریایی اقتصاد سرآمد، این رویداد با گرامیداشت یاد و خاطره دریابان بایندر که آخرین پرچم انگلیس را برای همیشه پایین کشید و پرچم پرافتخار ایران را برای همیشه در آن جا برافراشته کرد، با همت سازمان منطقه آزاد قشقم و همراهی نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی و با حضور امیر سرافرازمان، دریادار ایرانی برگزار شد که از جهات گوناگونی قابل تامل و تحلیل است. این نوشتار تلاشی است تا به اختصار ابعادى از این برنامه مهم و ارزشمند را واکاوی کند.

اول: ماهیت وجود برنامه گرامیداشت

وقتی به اصل و اساس برنامه بیندیشیم، متوجه می‌شویم که کاری بسیار با ارزش و قابل توجه رخ داده است. کاری که زودتر از این‌ها باید انجام می‌شد. جای خالی این برنامه و برنامه‌های مشابه در حوزه دریایی بسیار به چشم می‌خورد. خوشبختانه حرکات خوبی را شاهد هستیم. اخیرا که از «جایزه بایندر» هم رونمایی شد، علاقه‌مندان دریایی شاد شدند از این که مسئولان امر، متوجه ارزش فعالیت‌های فرهنگی و هنری شده‌اند و به برنامه‌های خوبی روی آورده‌اند.

البته، همچنان جای یک متولی فرهنگ دریایی برای برگزاری برنامه‌های فرهنگی و هنری در همه ابعاد خالی است و این برنامه‌ها به طور دفعی و دلی در حال برگزاری است. هرچند اثربخش و قابل ملاحظه و امیدوارکننده هستند، اما در مجموع آن‌ا چه باید برنامه‌ریزی و اجرا شود، اقداماتی معدود و محدود هستند. با ایسن همه، در خلاء فعالیت‌های فرهنگی برای دریا، همین مقدار قابل احترام و ستایش است.

دوم: استمرار برنامه

آن چه ارزش کار را معنا می‌کند این است که برنامه استمرار داشته باشد. در فضای فرهنگی تا یک برنامه به استمرار نشینند و طبق برنامه تکرار نشود، اثر وضعی خود را به اثر جامع و ماندگار تبدیل نمی‌کند. اگر ایسن برنامه در طول سالیان، تکرار شود، آثار اصلی فرهنگی خود را نمایان خواهد ساخت و اگر به همین برنامه بسنده کرد، اتفاقی نخواهد افتاد. بنابراین، انتظار مرسوم از یک برنامه فرهنگی این است که طبق یک برنامه منظم، تکراری هدفمند داشته باشد. از این رو، متولی یا متولیان این برنامه، ابتدا باید برنامه و اجرای این فعالیت را مورد بررسی و آسیب شناسی قرار داده و سپس برای برگزاری در سال آتی، اقدام کنند تا با رفع نواقص و تقویت نقاط قوت، به سمت یک برنامه گسترده تر و عمیق‌تر پیش بروند. به هر روی، یک برنامه فرهنگی را باید امتداد داد و نباید با یک حرکت بسنده کرد.

سوم: ابعاد ملی برنامه

بدون شک، دریابان بایندر یک قهرمان ملی است و متعلق به همه ایرانیان است. وجود مبارک ایسن دلیر ارتش در

حاشیه‌نگاری «روزنامه دریایی سرآمد» از برگزاری رویداد

«پرچم بالاست» در جزیره قشقم؛

از بایندر تا قهرمان ملی ایران

الزامات برگزاری یک رویداد برای قهرمانان ملت بزرگ

ایران چیست؟

همه در این موفقیت سهم داشته‌اند. و نیز، بخش مهمی از تاریخ شفاهی آن تاریخ در بین همین مردم نهفته است که باید مانند گوهر کشف و استخراج شود و برای آیندگان باقی بماند. همه این‌ها به آن معناست که این برنامه می‌تواند به مردم بندر باسعیدو هویت ملی و فرهنگی خاصی ببخشد که نباید از آن غافل بود.

هفتم: مردم قشقم

اما مردم قشقم سهم اندکی در این برنامه داشتند. دلیل آن دوری مسیر و خرابی جاده می‌تواند باشد. با این حال، مردم قشقم حق و سهم بزرگ دارند. این تاریخ جزیی از سرزمین آنهاست و آنها باید بدانند و به آن افتخار کنند. نباید برنامه را طوری بست که مردم قشقم از اخبار یا زبان دیگران از این برنامه باخبر شوند. باید حق سهم آنان را در نظر داشت و برای آن برنامه‌ریزی کرد. این که موضوع را در حد اجرای یک برنامه دیده شود یا در حد یک استان یا کل کشور، منظرهای و مناظر را متفاوت می‌کند. ما بر دید وسیع بر این برنامه تأکید می‌کنیم.

و در پایان، مجدد بر وسعت برنامه برای ملت ایران تأکید می‌کنیم. ایسن واقعه که یک قهرمان ملی، با رشادت و جانبازی به همراه همسنگران خود، جرات می‌کند و خاک درچشم استعماری می‌ریزد که شاه آن زمان قدرت مقابله با آن‌ها را ندارد اما یک دریایی دریاداد، در مقابلشان می‌ایستد و پیروز می‌شود، مساله کمی نیست و به یک جامعه کوچک هم تعلق ندارد. این پیروزی و این شکوه متعلق است به تمام ملت ایران. بنابراین، باید برای گسترده ملی آن حتما فکر کرد و برنامه داشت.

به طور کلی، با چشم پوشی از ایراداتی که در برنامه و اجرای این مراسم می‌توان برشمرد، اصل ایده و برنامه بسیار قابل تحسین و تایید بوده و هست. فقط انتظار داریم که با توجه به آن چه به نگارش در آمد، سال آینده برنامه ای با شکوه بزرگ و گستره ملی ببینیم. باید یادمان باشد که از بایندر به عنوان یک شخص تا بایندر به عنوان یک قهرمان ملی، تفاوت زیادی وجود دارد. ما از بایندری سخن می‌گوییم که قهرمان ملی است و باید در شان و رتبه و نام این پهلوان دریایی ایران از وی یاد شود و برای او و به بهانه او برنامه شایسته‌تر و در خور داشته باشیم.

فرهنگی در طول سال داشته باشد تا قشقم همواره پرنشاط و پر امید به مردم نشان داده شود. برنامه گرامی داشت بایندر و روز پایان استعمار، یکی از آنها بود که باید در سال آتی، بسیار گسترده‌تر با تبلیغات میدانی چشم نواز و برنامه‌ریزی و اجرای دقیق‌تر به اجرا در آید و سایر برنامه‌های در تمامی ماه‌های سال، برنامه‌ریزی و اجرا شود تا ابهت و شکوه قشقم را در چشم و دل مردم بنشاند و به نمایش در آورد.

پنجم: نیروی دریایی ارتش

حضور پر رنگ نیروی دریایی ارتش جمهوری اسلامی بسیار بسیار بسیار با ارزش، انگیزه بخش و قابل تحسین بود. حضور امیر پرافتخار دریایی ما دریادار ایرانی در این مراسم به عنوان شخصیت شاخص این برنامه، چنان شغف انگیز بود که حاضران را به هیجان آورد زیرا، در چنان فضایی معمولا مسئولان عالی رتبه حضور پیدا نمی‌کنند. دوری محل برگزاری مراسم با آن همه جاده خاکی و محیط برنامه‌ای پر از خاک، می‌توانست بهانه‌ای باشد که مسئولان حاضر نشوند. اما حضور این امیر خاضع و دوست داشتنی، علاوه بر اثبات بزرگی و بزرگ منشی او، نشان داد که نیروی دریایی برای هم قطاران و هم سنگران خود تا چه حد ارزش قائل است. این برای ما باعث مباهات و افتخار بود و هست. با این منش پهلوانانه و با این وفاداری به هم سنگران خود که در گرامیداشت بایندر خودش را نشان داد، انتظار می‌رود، نیروی دریایی ارتش، برای سال آینده هم پای کار باشد و حتی با مشارکت جدی در برنامه‌ریزی و اجرا بیش از امسال، این برنامه را به یک شکوه و جلال فرهنگی برای کل کشور تبدیل کند. بدون شک، خواست نیروی دریایی و امرای

چهارم: منطقه آزاد قشقم

منطقه آزاد قشقم، برای توسعه همه جانبه این جزیره و رسیدن به حد عالی از رشد و پیشرفت، به همه ابزارهای

عزیز این نیرو، می‌تواند بر دیگران اثر گذاشته و کار را به کارستان تبدیل کند.

ششم: مردم بندر باسعیدو

در آنچه گذشت، شاهد حضور جمعی از مردم خونگرم و دوست داشتنی باسعیدو بودیم. این بخش مهم از خوشایندی برنامه بود. با این وجود، انتظار می‌رود که اگر قرار است سال آتی مجدد برنامه در باسعیدو برگزار شود، جمعیت بسیار بیشتری از به محفل دعوت شوند زیرا واقعه تاریخی در خطه آنها به وقوع پیوسته است. بدون تردید، بدون حمایت مردم آن زمان، بایندر ممکن بود موفق نشود.

بدون شرح

قاب دوربین

عکس: اصغر بشارتی